

Tjänsteskrivelse – Information om aktuell status för Lekebergs kommuns miljö- och klimatarbete

Ärendebeskrivning

Kommundirektören gav förvaltningen i våras uppdrag att ta reda på Lekebergs kommuns status inom miljöområdet och jämföra den med omvärlden och då i första hand Sveriges kommuner. Med status menas här både hur miljöarbetet är organiserat och hur långt arbetet kommit med att förbättra läget utifrån miljö- och klimatpåverkan med koppling till Agenda 2030. För att ta reda på nuläget i relation till övriga Sverige så har mycket tid lagts på omvärldsanalys i olika former men också inläsning samt intervjuer gällande Lekebergs egna beslut, arbetssätt och utfall.

Detta ärende syftar till att ge en aktuell statusbeskrivning vad gäller Lekebergs kommuns status utifrån ett miljö-, energi- och klimatperspektiv jämfört med omvärlden och förslag på åtgärder utifrån den statusbeskrivningen.

1 Bakgrund

Kommundirektören gav i våras uppdrag till förvaltningen att ta reda på Lekebergs kommuns status inom miljöområdet och jämföra den med omvärlden och då i första hand Sveriges kommuner. Med status menas här både hur miljöarbetet är organiserat och hur långt arbetet kommit med att förbättra läget utifrån miljö- och klimatpåverkan med koppling till Agenda 2030. För att ta reda på nuläget i relation till övriga Sverige så har mycket tid lagts på omvärldsanalys i olika former men också inläsning samt intervjuer gällande Lekebergs egna beslut, arbetssätt och utfall.

2 Analys

Denna analys visar på att Lekebergs kommun har brister och/eller är otydliga i styrkedjan från politiskt beslutande MER-planer och miljöpolicy till tjänsteorganisationens systematik och organisationsstruktur för att planera, organisera, genomföra, följa upp och återrapportera miljöarbetet.

De strukturella bristerna innebär att kommunen i dagsläget inte har en samlad och faktabaserad kunskap om sitt miljö-, energi- och klimatarbete och dess påverkan. Indikatorer i jämförelsen är dels den kommunmiljöranking som mediebolaget Aktuell Hållbarhet gör varje år <https://kommunrankning.miljobarometern.se/> där Lekeberg placerar sig på plats 231 (av 290) och det är 21 platser bättre än 2019. Förbättringen grundar sig sannolikt i att vi blev miljödiplomerade. En annan indikator i nationell jämförelse är att Lekebergs kommun mellan år 2005-2016 endast minskat sina växthusgaser med 2% utifrån att de nationella- och regionala målen siktar på att nå minskningar motsvarande 60% till 2030.

Bristerna har i första hand koppling till att kommunen inte på ett aktivt- och systematiskt sätt jobbat med de nationella miljö kvalitetsmålen och dess koppling till Agenda 2030. Kommunen är sedan ett par år miljödiplomerad. Diplomeringsen är

avgränsad till att enbart gälla den egna verksamheten, alltså inte hela kommunen och inte heller LEBO eller LEKOs verksamhet (de har egen miljödiplomering). Det som i första hand behöver åtgärdas för att få behålla miljödiplomet är att säkerställa en kommungemensam avfallssortering. I övrigt så pekar miljödiplomeringsrevisorerna i sin senaste rapport på brister i organisationens ledning, styrning och systematik.

Tjänstepersonsorganisationen har i princip "levererat" måluppfyllelse utifrån KF-beslutad MER-plan och miljöpolicy. Det som, av olika anledningar, inte omsatts i någon planerad form är den delen som handlar om att "aktivt verka för att nå de nationella målen". Indikatorerna som beslutats i de olika nämnderna har visserligen varit relevanta men att det blir måluppfyllelse om utfallet "bara" är bättre än året innan är inte tillräckligt bra med koppling till de nationella målens målsättning.

Miljödiplomeringsarbetet har i hög grad planerats, dokumenterats och drivits av Sydnärke Miljö i direkt dialog med Lekebergs kommuns miljöinspiratörer vilket bidragit till att chefsledet i våra tre förvaltningar inte involverats i tillräckligt grad gällande ansvar i ledning, styrning och uppföljning.

Gällande Lekebergs kommuns samarbetsformer med de egna bolagen och de gemensamma nämnderna/förvaltningarna finns förbättringspotential med koppling till både resursutnyttjande, kompetens och synliggöra gemensamma styrkor och utvecklingspotential inom miljö-, energi- och klimatområdena för alla parter och därmed också för regionen (inklusive Länsstyrelsen).

3 Slutsats

Lekebergs kommun har idag inte en samlad, faktabaserad kunskap om sitt miljö-, energi- och klimatarbete och dess effekter med koppling till de nationella och regionala målen. Miljödiplomeringen, som exempel, "fångar" endast in en del av helheten. Det finns stora utvecklingsmöjligheter kring att jobba mer strukturerat och systematiskt kring miljö-, energi- och klimatfrågor.

Förvaltningen föreslår därför att kommunen arbetar fram ett miljöprogram (eller motsvarande) som tydliggör den politiska målsättning för området och som därmed också skapar förutsättningar för struktur och systematik för kommunens framtida arbete med miljö-, energi- och klimat frågor.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att ta fram ett miljöprogram för Lekebergs kommun.

LEKEBERGS KOMMUN

Gustav Olofsson
Kommundirektör

Jan-Åke Stolt Karlsson
Handläggare